

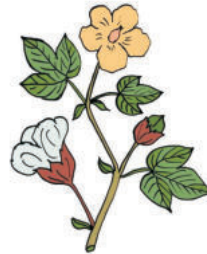

PROVAZNICTVÍ

Pracovní list pro základní školy

Každý z nás občas potřebuje něco svázat nebo přivázat. Zhotovit pevný provaz nebylo v minulosti nic lehkého. Nejstarším materiálem pro splétání provazů byly kořeny nebo lýko ze stromů, srst zvířat, koňské žíně nebo lidské vlasy. Postupem času se důležitou surovinou stal len a konopí.

① Všechny rostliny se používají na výrobu provazů, ale jen jedna je len. Která to je?

Ne každý provazník měl svoji dílnu. Na vesnicích většinou vyráběli provazníci v létě provazy na dvorku, v kůlně nebo ve stodole, protože se od příze hodně prášilo, v zimě pak doma. Byli tu i vandrovní provazníci. Ti obcházeli vesnice a provazy zhotovovali tam, kde je lidé potřebovali.

Jak takový provaz vzniká?

Stonky lnu se nejdříve máčely, pak se zbavily slupky a rozčesaly na hřebenu. Vzniklá koudel se na kolovrátku postupně měnila v silnou nit. Z nití se spletl pramen a z několika pramenů se stácel provaz. Od stáčení provazu na koleně se postupně začaly používat různé stroje a nástroje, jako například vozík /vůzek/ na stáčení provazu nebo mašnogl na výrobu ok.

② Co je vůzek a co mašnogl?

③ Dokresli.

Dříve se vyráběly sítě na ryby, koňské postroje nebo provazy k uvazování dobytka.
Dnes se vyrábí

④ Doplně text.

Materiály na provazy a lana se používají přírodní / / a

⑤ Délka provazů a lan se v minulosti odvozovala od částí lidského těla.
Provazník zhotovil provaz dlouhý 2 lokte. Kolik to bylo cm, když 1 loket = 59,3 cm?
(Pokud nebudeš vědět, někdo z dospělých ti určitě poradí).
Zkus si provaz nebo provázek naměřit.

.....